

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Retsudvalg

Dato: 28. februar 2013
Enhed: Primær Sundhed
Sagsbeh.: SUMBBM
Sags nr.: 1211708
Dok nr.: 1135995

Folketingets Retsudvalg har den 27. november 2012 stillet følgende spørgsmål nr. 290 (Alm. del) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares endeligt. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Spørgsmål nr. 290:

”Ministeren bedes undersøge og komme med en juridisk vurdering af Europa-Kommissionens påstand om, at snus ikke længere er tilladt i Danmark. Der ønskes bl.a. svar på rigtigheden af påstanden om, at forbuddet mod snus kan ske, også selvom den eneste ændring i det juridiske grundlag fra 92/41/EØF til 2001/37/EF udelukkende er sket via en ændring i præambelen og således ikke i de operative bestemmelser.”

Svar:

1. Efter artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/37/EF af 5. juni 2001 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om fremstilling, præsentation og salg af tobaksvarer (herefter tobaksvaredirektivet) skal medlemsstaterne forbyde markedsføring af tobak, som indtages oralt.

I tobaksvaredirektivets artikel 2, nr. 4, defineres ”tobak, som indtages oralt” på følgende måde: ”[V]arer, der er bestemt til oral indtagelse, med undtagelse af varer bestemt til at rygges eller tygges, og som helt eller delvis består af tobak i form af pulver eller fine partikler eller enhver kombination af disse former – navnlig varer i portionsbreve eller porøse breve eller i en form, der minder om et levnedsmiddel.”

Tobaksvaredirektivet, som trådte i kraft den 18. juli 2001, ophævede Rådets direktiv 89/622/EØF af 13. november 1989 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om mærkning af tobaksvarer. Tobaksvaredirektivet fra 1989 indeholdt oprindeligt ikke et forbud mod markedsføring af tobak, som indtages oralt.

Med Rådets direktiv 92/41/EØF af 15. maj 1992 om ændring af direktiv 89/622/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om mærkning af tobaksvarer, blev der imidlertid indsat to bestemmelser i tobaksvaredirektivet fra 1989, som svarer til de ovennævnte bestemmelser i det gældende tobaksvaredirektiv. Det vil sige, at forbuddet mod tobak, der indtages oralt, som blev indført med ændringsdirektivet i 1992 er videreført i det nu gældende direktiv.

Af en præambelbetragtning til ændringsdirektivet i 1992 fremgik det i relation til forbuddet mod markedsføring af tobak, som indtages oralt, at ”dette forbud

omfatter dog ikke traditionelle tobaksvarer, som indtages oralt, og som fortsat er undergivet de bestemmelser i direktiv 89/622/EØF, som ændret ved nærværende direktiv, der gælder for røgfri tobaksvarer.”

En sådan præambelbetragtning genfindes ikke indsat i det gældende tobaksvaredirektiv. Der blev ved revisionen af direktivet i 2001 ikke ændret på indholdet af de to bestemmelser vedrørende tobak, der indtages oralt, i direktiv 89/622/EØF - dvs. forbuddet i artikel 8 og definitionen i artikel 2, nr. 4, og begge er videreført uændret i det gældende direktiv.

2. Tobaksvaredirektivet fra 2001 blev implementeret i dansk ret ved lov nr. 375 af 6. juni 2002 om fremstilling, præsentation og salg af tobaksvarer (tobaksvareloven). Af § 19 i den gældende tobaksvarelov – lov nr. 1022 af 21. oktober 2008 om fremstilling, præsentation og salg af tobaksvarer – fremgår det, at ”[s]alg af pulveriseret tobak i form af snus pakket i porøse portionsbreve eller lignende til indlæg i mundhulen ikke er tilladt.” Bestemmelsen indebærer, at markedsføring af snus i portionsbreve er forbudt i Danmark, hvorimod markedsføring af løs snus er tilladt.

3. Kommissionen har med åbningsskrivelse af 21. juni 2012 indledt en traktatkrænkelssag mod Danmark, idet det er Kommissionens opfattelse, at den danske retstilstand – som tillader markedsføring af løs snus – er i strid med tobaksvaredirektivet. Kommissionen har i åbningsskrivelsen bl.a. givet udtryk for, at ovennævnte præambelbetragtning alene henviser til tobaksvarer, der er bestemt til at ryges eller tygges, og at der herudover ikke er undtagelser fra forbuddet mod markedsføring af tobak, som indtages oralt. Præambelbetragtningen retter sig således alene mod de tobaksvarer, der som følge af definitionen af ”tobaksvarer, som indtages oralt” er undtaget fra forbuddet mod markedsføring. Kommissionen anfører i denne forbindelse, at snus er bestemt til indtagelse ved, at det anbringes mellem tandkødet og læben. Idet snus således hverken er bestemt til at ryges eller tygges, har snus efter Kommissionens opfattelse aldrig været omfattet af undtagelsen til forbuddet mod markedsføring. Det vil sige, at forbuddet mod enhver form for snus, der er bestemt til oral indtagelse, efter Kommissionens opfattelse strækker sig tilbage til ændringsdirektivet fra 1992.

Kommissionen har efterfølgende den 24. oktober 2012 sendt Danmark en begrundet udtalelse (sidste administrative skridt inden Kommissionen kan indlede en retssag mod Danmark ved EU-Domstolen). Kommissionen har i den begrundede udtalelse gentaget, at Danmark ved at tillade markedsføring af løs snus i Danmark har tilsidesat sine EU-retlige forpligtelser.

4. Kommissionens henvendelser har været drøftet i Juridisk Specialudvalg, der har vurderet, at den danske retstilstand er i strid med tobaksvaredirektivet.

5. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har gennemgået de sagsakter, som relaterer sig til ændringsdirektivet fra 1992 og det gældende tobaksvaredirektiv. Gennemgangen viser, at løs snus i Danmark er blevet betragtet som en traditionel tobaksvare, og at det på den baggrund har været opfattelsen, at løs snus ikke var omfattet af direktivet fra 1992, og videre at det har været opfattelsen, at denne retstilstand ikke blev ændret i forbindelse med vedtagelsen i 2001 af det nu gældende direktiv. Forbuddet i den tobaksmærkningsbe-

kendtgørelse, som gjaldt forud for tobaksvareloven fra 2002, mod markedsføring af snus i Danmark omfattede derfor heller ikke løs snus, jf. bekendtgørelse nr. 1213 af 23. december 1992 om mærkning af tobaksvarer, om tjæreindhold i cigaretter samt om forbud mod salg af visse snustobaksvarer.

På baggrund af ovenstående er det imidlertid regeringens vurdering, at tobaksdirektivet ikke er korrekt implementeret i dansk ret. Regeringen har som følge heraf besluttet at fremsætte et lovforslag med henblik på at forbyde markedsføring af løs snus i Danmark og bringe de danske regler i overensstemmelse med EU-retten.

Med venlig hilsen

Astrid Krag / Brit Borum Madsen